

Kaupunginhallitus	§ 408	30.11.2015
Kaupunginvaltuusto	§ 68	07.12.2015

16-12-2015

STM068:00/2015

Lausuntopyyntö hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi

Kaupunginhallitus 30.11.2015 § 408

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädetty kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettyä työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote- palvelut järjestetään. Hallituksen aluejakoa koskeva linjaus sekä sitä perusteleva muistio ovat lausuntopyynnön liitteinä.

Liite nro 15

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään. Hallituksen rahoituslinjaus on liitteenä.

Liite nro 16

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön yhteisessä hankkeessa. Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta pyydetään lausuntoja hallituksen linjauksista. Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, joissa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Ohessa on lausuntopyyntökysely liitteenä.

Liite nro 17

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Kuntia pyydetään ottamaan lausunnoissaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Sen vuoksi kunnille osoitettu lausuntopyyntö on kohdistettu valtuustolle. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimisessa. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot keväällä 2016.

Lausunnot pyydetään antamaan 28.1.2016 klo 16.15 mennessä

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

§ 408
§ 68

30.11.2015
07.12.2015

osoitteeseen: kirjaamo@stm.fi tai Kirjaamo, sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja esittää sen edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan heti päätöksenteon jälkeen.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastettiin heti päätöksenteon jälkeen.

Kaupunginvaltuusto § 68

Liite nro 6

Kaupunginhallitus:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano
pöytäkirjanote: sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen oikeaksi todistaa Orimattilassa 16.12.2015

Talousjohtaja

Päivi Suikkanen

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava - painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Orimattilan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Päivi Pitkänen, perusturvan tilaajohtaja

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

paivi.pitkanen@orimattila.fi

Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Kaupunginhallitus 30.11.2015, Valtuusto 7.12.2015

Toimielimen nimi

Onko vastaaja*

kunta

sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

valtion viranomainen

järjestö

joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Kainuu

Kanta-Häme

Keski-Pohjanmaa

Keski-Suomi

Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme **X**
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vuodesta 2007 alkaen Orimattilan kaupungin sosiaali- ja terveystalvet on tuottanut Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyhtymä.

5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Itsehallintoalueiden toiminnan ja talouden seurantaan on luotava yhteiset mittarit. Näin voidaan arvioida ja vertailla keskenään miten nämä 15 alueellista kokonaisuutta toimivat ja tarvittaessa yhdistää alueita, jos sille on taloudelliset tai toiminnalliset perusteet. Perusajatuksena tulee olla, että valitulla mallilla pystytään järjestämään kansalaisille yhdenvertaiset palvelut, pysymään sovitussa kustannustasossa ja viemään sote-palvelujen integraatiota eteenpäin.

6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveystalvet muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.

Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys

Taloudelliset edellytykset

Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveystalvetuiden saatavuus **X**

Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveystalvetuiden saatavuus

Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko **X**

Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne **X**

Kielelliset erityispiirteet

Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat **X**

Jokin muu, mikä?

7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?
Läheiset maakunnat.

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä **X**

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Mikäli kunta kuuluisi itsehallinto-alueeseen, joka ei vastaa itsenäisesti sote- palvelujen järjestämisestä, tulee pohdittavaksi itsehallintoalueiden asukkaiden yhtäläinen osallistumisoikeus. Hallituksen linjauksessa tulisi edellyttää yhdessä järjestämisestä sopimista ja sopimuksen tulisi olla kummankin itsehallintoalueen hyväksymä. Itsehallintoalueilla voisi olla yhteisiä toimielimiä yhteistyötä varten. Keskeistä on, että itsehallintoalue voi osallistua päätöksentekoon alueensa palveluista, vaikka se ei itse vastaisikaan itsenäisesti sote- palvelujen järjestämisestä.

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Alueelliseen kehittämiseen ja elinvoiman edistämiseen liittyvät tehtävät, jotka on taloudellisesta näkökulmasta järkevää hoitaa kuntaa laajemmalla alueella. Tämä voi mahdollistaa mm. kuntayhtymien ja muiden lakisääteisten yhteistyörakenteiden purkamisen ja sitä kautta vähentää päällekkäisiä rakenteita sekä parantaa hallinnon selkeyttä, läpinäkyvyyttä ja tuoda kustannussäästöjä.

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Järjestämislakiin tulee kirjata rakenteet, joilla varmistetaan kuntien ja itsehallintoalueiden toimiva yhteistyö terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kunnille tulee myös luoda kannusteita ja tukea (esim. rahoitus, hanketoiminta) terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Samoin myös sote-alueilla tulee olla kannustimia toimintojen kehittämiseen, joilla hillitään kustannusten kasvua ja edistetään yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä alueen kuntien kanssa.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Itsehallintoalueilla tulee olla aito päätösvalta alueensa palveluiden järjestämiseen liittyen ja alueen kuntien palvelutarpeet tulee ottaa huomioon. Järjestämislaisissa tulee olla linjaukset lähipalveluista – keskitetyistä palveluista. Perustason palveluja tulee vahvistaa ja niiden tulee olla kuntalaisten näkökulmasta helposti saavutettavissa.

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Lausuntopyynnön rahoitusliitteen mukaan rahoituslinjausten valmistelu on keskeneräinen, mutta todennäköisimpänä vaihtoehtona on valtion rahoitus ja siihen liittyvä eri verovaihtoehtojen tarkastelu. Keskeistä on, että rahoitusmalli on selkeä, oikeudenmukainen ja ottaa huomioon sote-alueiden erilaisuuden (mm. sairastavuus, sosioekonomiset erot, ikärakenne).

Hallitusohjelman linjauksissa on todettu, että kokonaisveroaste ei saa nousta ja työn verotus ei saa kiristyä millään tulotasolla. Sote- palveluiden myötä lähes puolet kuntien nykyisistä menoista siirtyy valtion tai itsehallintoalueiden rahoitettavaksi. Mikäli itsehallintoalueiden menot kasvavat, niin onko silloin vastaavasti kuntien alennettava kunnallisveroprosenttejaan, jotta kokonaisveroaste ei nouse? Kunnille jää edelleen paljon lakisääteisiä tehtäviä ja ei ole kohtuullista, että itsehallintoalueiden kustannusten nousu vaikuttaisi kuntien taloudellisiin resursseihin järjestää ja kehittää näitä palveluja. Itsehallintoalueiden toiminnan ja talouden seurantaan tulee luoda selkeät, yhtenäiset mittarit, joilla voidaan arvioida toiminnan kustannustehokkuutta.

